

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Філологічний факультет
Кафедра української літератури та
компаративістики

Силабус навчальної дисципліни

**СУЧАСНІ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ
СТРАТЕГІЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ
ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ**

Рівень вищої освіти:	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки доктор філології
Спеціальність:	B11 Філологія
Освітньо-професійна програма:	«Філологія»
Семестр, рік навчання:	1 семестр, 2 рік
Статус дисципліни	Вибіркова
Обсяг:	3 кредити ЄКТС, 90 годин, лекційних занять – 12 годин, практичних занять – 12 години, самостійна робота – 66 годин
Мова викладання:	Українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладач:	Тетяна Миколаївна ШЕВЧЕНКО , доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури та компаративістики
Контактна інформація:	shn75@ukr.net kafukrlit@onu.edu.ua
Робоче місце:	Французький бульвар, 24/26, кафедра української літератури та компаративістики (ауд. 83, 77)
Консультації:	Щосереди: 14.20-15.40

Передреквізити:	Знання української мови
Постреквізити:	Підготовка здобувачів до самостійної наукової роботи
Мета навчальної дисципліни:	вивчення основних шляхів дослідження художнього тексту в ситуації міждисциплінарності сучасної науки; отримання нових та узагальнення й систематизація теоретичних надбань, одержаних аспірантами у таких галузях знання, як історія та теорія літератури, культурно-історичні епохи в розвитку літератури, методика аналізу художнього твору; досягнення розуміння аспірантами головних стратегій підходу до аналізу художнього тексту.
Завдання навчальної дисципліни:	1) формування в аспірантів стійких навичок самостійного здійснення аналізу художнього твору; 2) систематизація знань аспірантів у галузі зв'язків літератури та культури, філософії, психології; 3) розвиток творчих здібностей аспірантів у галузі літературознавчих досліджень; 4) поширення знань аспірантів у галузі історії та теорії літератури; 5) сприяння оволодінню аспірантами сучасними напрямками та стратегіями філологічної науки.
Очікувані результати навчання:	У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен знати: історію розвитку основних стратегій літературознавчого аналізу; закономірності розвитку процесів; основні принципи та засади сучасних напрямів опанування тексту; віхи еволюції загальних уявлень про знак і символ; значимі етапи становлення літературознавчої думки в контексті інтердисциплінарності; мати уяву про різні моделі світу, що відповідні до різних мистецтв вміти: • систематизувати інформацію про надбання сучасних літературознавчих стратегій; • користуватися новітніми методами літературознавчого аналізу; • застосовувати отримане знання у вербальній творчості; • аналізувати закономірності перекодування образів

	однієї знакової системи на іншу залежно від типу знаків; аргументовано представляти власний погляд на актуальні та дискусійні питання літературознавства.
Зміст навчальної дисципліни:	Змістовий модуль 1 Історія формування літературознавчих підходів до пізнання художнього тексту Тема 1. Перші шляхи у розумінні тексту художнього твору та творчої діяльності. Тема 2. Формування академічних шкіл та засвоєння ідей учених XIX століття науковцями XX та XXI століть. Змістовий модуль 2. Постнекласичні стратегії літературознавчого пізнання сенсів художнього тексту. Тема 3. Текстоцентризм як одна з головних ознак сучасної науки. Тема 4. Сучасні стратегії дослідження художнього тексту.
Методи навчання:	Словесні: розповідь, пояснення, бесіда, евристична бесіда; Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація; Практичні: тренувальні вправи, творчі вправи, дискусія, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей; комплексні методики: комунікативний метод, лексичний підхід, контекстний метод, методи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
Рекомендована література:	Основна 1. <i>Астрахан Н.</i> Буття літературознавчого твору: Аналітичне та інтерпретаційне модулювання: монографія. Київ: Академвидав, 2014. 126 с. 2. <i>Вардеванян С.</i> Про метамодерні стратегії в сучасній українській літературі (на матеріалі романів Максима Дупешка). Сучасні літературознавчі студії. 2023. № 20. С. 17-22. 3. <i>Гоє Ф.</i> Як працює класичне оповідання. Глибока: Твоя Підпільна Гуманітарка, 2021. 238 с. 4. <i>Грицак Н.</i> Теорія і методика жанрового аналізу малих епічних і ліро-епічних різнонаціональних художніх творів: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 400 с. 5. <i>Козлик І.В.</i> Літературознавчий аналіз художнього тексту/твору в умовах сучасної міжнаукової та міжгалузевої взаємодії. Брно, 2020. 225 с. URL: http:

//hdl.handle.net/123456789/7732

6. Марко В. Аналіз поетичного твору. Київ : Академвидав, 2013. 280 с.
7. Пашенко М. В. Осягнення художності: рецепція літературознавчого та художнього тексту. Одеса : Астропринт, 2021. 408 с.
8. Пашенко М. В. Теорія літератури : навчально-методичний посібник. Одеса : Астропринт, 2019. 92 с.
9. Просалова В. Інтермедіальність як явище мистецтва і метод аналізу. *Філологічні семінари. Парадигма сучасного літературознавства: світовий контекст*. Київ, 2013. Вип.16. С. 47 – 59.
10. Читач. Рецепція. Інтерпретація. За ред. Н. М. Шляхової. Одеса : Астропринт, 2017. 128 с.
11. Шляхова Н. М. Діалог як літературознавча категорія. Діалог і діалогічність в українській літературі XIX – XXI ст. За ред. Н. Малютіної. Одеса, 2013. С. 16 – 25.

Додаткова

1. Бацевич Ф. Український одивнений художній текст: лінгвістичні виміри: монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 336 с.
2. Галета О. Історії теорії : поміж поетикою, риторикою й інтерпретацією; Ексцентричне літературознавство : від теорії літератури до літературної антропології. Від антології до онтології : антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця XIX – початку XXI століття. Київ : Смолоскип, 2015. С. 29-58.
3. Губернатор О. Метамоделізм як нова парадигма сучасних культурних практик. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : Наук. журнал, 20231, с. 109–114.
4. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека: український літературний постмодерн. Київ : Критика, 2013. 340 с.
5. Йогансен Майк. Як будується оповідання. Київ : Rabulum, 2020. 130 с.
6. Іванишин П. Критика і метакритика як осмислення літературності. Київ : Вид. центр «Академія», 2012. 288 с.
7. Касперський Е. Літературознавча компаративістика. Захід – Схід : основні тенденції розвитку сучасного

- порівняльного літературознавства : антологія. Донецьк : Ландон-XXI, 2012. С. 103 – 146.
8. Мазурак А. Психофізіологічні засади монтажу як засобу художнього впливу в літературі й кіно. Слово і час. 2012. № 6. С. 9 – 19.
 9. Маренгольц К. Література! Мандрівка світом книжок. Київ : Vivat, 2018. 198 с.
 10. Марко В. Аналіз поетичного твору. Київ : Академвидав, 2013. 280 с.
 11. Михед О. Бачити, щоб бути побаченим: реаліті-шоу, реаліті-роман та революція онлайн. Київ : ArtHuss, 2016. 342 с.
 12. Поліщук Я. Дискусійність та вичерпальність постмодерністського проекту. Слово і час. 2019. № 4. С. 22 – 29.
 13. Семків Р. Як читати класиків. Київ : Пабулум, 2019. 288 с.
 14. Семків Р. Як писали класики. Київ : Rabulum, 2016. 240 с.
 15. Фокіна С. Літературознавчий ракурс дискурс-аналізу з позицій французького постструктуралізму. Вісник ОНУ. Філологія. 2022. № 27(1(25)). С. 63–71.
 16. Шляхова Н. М. Художній світ як естетична реальність. Проблеми сучасного літературознавства. Одеса 2014. Вип. 18 С. 7 – 17.
 17. Шляхова Н. Художність літератури як предмет літературознавчого дослідження Художність літератури: аспекти теорії та історії. За ред. Є. Черноіваненка. Одеса : Астропринт, 2016. С. 11 – 32.
 18. Штайнер К. Сценарії життя людей. Пер. з англ. Я. Машико. Харків : Ранок, Фабула, 2021. 448 с.
 19. Шевченко Т. «Збруч» як онлайн-платформа для сучасних письменників. Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу: стратегії розвитку : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (21-23 травня 2025 року). Одеса , 2025. С. 72-75.
 20. Шевченко Т. М. Медійний образ Степана Процюка. V Міжнародна наукова конференція «Аналіз та інтерпретація художнього тексту: проблеми, стратегії, розвідки» (Київ, 16-17 травня 2024 р.). Тези доповідей / Відповід. ред. Т. А. Пахарева, ред. та підгот. до друку Т. А. Пахарева, О. М. Костюк. Київ : УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. С.

	93-97. 21.Шевченко Т. Комунікативно-функційний потенціал заголовків в есеїстичному тексті. Нова лінгвістична парадигма: напрями і перспективи. Колективна монографія. За ред. Н. В. Кондратенко. Вінниця : ТВОРИ, 2024. С. 152-158. 22.Шевченко Т. М. Мегаесей як літературний формат: лесезнавчий дискурс. <i>Вісник Одеського національного університету. Серія: Філологія</i>. 2024. Вип 1 (29). С. 68-80. 23.Шевченко Т. М. Теоретизація есею як літературного твору: письменницький дискурс. <i>Вісник Одеського національного університету. Серія: Філологія</i>. 2024. Том 29 № 2(30). С. 115-123. 24.Юрчук О. У тіні імперії. Українська література у світлі постколоніальної теорії. Київ : Вид. центр «Академія», 2013. 224 с. 25.Ягнич М., Грицак Н. Літературознавчі передумови використання інтермедіального аналізу на уроках української літератури. <i>Освіта. Інноватика. Практика</i>, 2024. №12(4). С. 64–70.
Оцінювання:	У процесі поточного контролю аспірант може отримати максимальну оцінку (100 балів) за всі теми змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є сума балів за поточний контроль. Здобувач одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за сумою від 60 балів. Якщо за результатами поточного контролю аспірант набрав менше 60 балів або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів отримати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.
ПОЛІТИКА КУРСУ: <i>Відвідування занять Регуляція пропусків</i>	Відвідування занять є обов’язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись онлайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozenya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf).

<i>Дедлайни та перескладання</i>	Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)
<i>Політика академічної доброчесності</i>	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf)
<i>Використання електронних пристроїв на занятті</i>	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.
<i>Комунікація</i>	Всі робочі оголошення або надсилаються через чат академгрупи у Telegram або розміщуються в Google Class. Аспіранти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.